

LA PATRIA CATALANA.

SETMANARI DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.	ADVERTENCIA.	PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.
VALLS: trimestre. . rals 9. Fora . . . » 9 y 1/2. Un número sol. . . » 1.	No 's publicará cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.	VALLS: Administració carrer de San Olaguer, 11. Barcelona: Teixidó y Parera, Pi, 6. Los demás punts remetent l'import de la subscripció en sellos de correu
ANY II.	VALLS 22 MAIG DE 1881.	NÚM. 16.

CRÓNICA.

Quan ja teniam en premsa lo anterior número, passá per devant l' impremta lo acompanyament que portaba l'imatje de Sant Isidro desde casa lo procurador á la Esglesia parroquial.

Durant lo camí, no sabem per quin motiu, la imatge caigué del tabernacle, sufrint alguns desperfectes de consideració. No obstan aixó, la festa dels pagesos se celebrá al següent dia ab tota la solemnitat, mes que en los altres anys, essent molt lluida la professó que s' feu á la tarde.

La fira de Balaguer celebrada lo passat Diumenge sigué animada, essent los preus del bestió mular crescuts, com vénen sent desde algun temps á aquesta part.

Lo Dimécres próxim es lo dia del segon centenari de la mort del poeta castellá Don Pere Calderon de la Barca. Nostres lectors dispensarán no 'ls tinguem al corrent de las festas que en honor de aquell poeta se celebrarán en la major part de provincias espanyolas, sobre tot en Madrit; puig pera donarne una idea no tenim prou espay en nostras columnas.

Lo que si dirém es que aquí la Societat *Centro de Lectura* donará en dit dia y en commemoració á la gloria del referit poeta, una vetllada literaria-musical en la qual lo distingit pianista Sr. Fornells ens deixarà sentir alguna de sas inspiradas interpretacions, y los amants de las lletras espanyolas algunas composicions escullidas.

La Junta d' aquella societat inspirantse en mes elevat criteri que nopas la de Madrit, ha deixat als autors en llibertat de usar l' idioma que tingan per convenient, siga local, provincial, nacional ó extranjer, mentres no siga llengua morta.

Felicitem de veras á la Junta directiva del *Centro*.

Pera tractar assumptos referents al reguiu dels Fontanals estan convocats tots los regants á una reunió que se celebrará á las 10 del matí de avuy á Casa-la-Vila.

Demanam á qui correspongui, que vigili sobre la entrada fraudulenta de carns mortas y de procedencia ignorada, perque además dels perjudicis que ocasiona als venedors, pot ocasionarlo no menor á la salut pública ab la mala calitat.

Es llastimós l' estat en que s' troba lo carrer de Lleyda. Temps arrera se inclinaren allí las aigües procedents dels alts arrabals obrintse un reguerot per' conduir las fins afora. Lo reguerot se ha enrunat adretas y ara las aigües campejan per allí hont volan convertint lo centro del carrer en una verdadera rasa.

¿Es que no s' vol urbanisar aquest carrer?

...

Lo Dimecres passat una dona anomenada la Pastora, vehina de Alió, al dirigir se á son poble, de regrés del mercat d' esta Vila, tingué la desgracia de caurer del animal que montava, pegant ab tan mala sort á terra, que s' trencá l' espinada en tres trosos, tenint que administrárseli en seguida los Sagraments y morint á las pocas horas.

...

Noticias telegráficas de Ottawa, dihuent qu' entre los xinos que treballan en lo ferro-carril «Canadá Pacífich» s' hi ha presentat una nova y terrible enfermetat. La primera víctima se sentá á taula trobantse molt bé y als pochs moments s' adoná que se li inflaban los peus, després las camas y després lo cos; pero tan depressa que als quinze minuts era ja cadavre presentant un horrible aspecte.

Aquell mateix dia moriren altres xinos, observantse en tots los mateixos síntomas, y segueixen morintne á dotsenas. Encara que los obrers blanchs y los capatassos están espantats, fins ara no n' hi ha hagut cap de atacat per la misteriosa epidémia.

...

Encara no se sab com está lo expedient que s' formá pera la expropiació dels terrenos compresos pera la construcció de la carretera de 3.º ordre de Alcover á Santa Creu de Calafell, secció de Alcover á Valls y terme d' esta Vila. Al 8 de Febrer presentaren los propietaris la relació de no conformarse ab la valoració feta per lo Perit del Estat, entregant las fetas per sos perits respectius. Han passat tres mesos y mitj y encara lo Sr. Gobernador no ha cri-

dat als perits de las dos parts per intentar un acort y oficiar al Sr. Jutje que nombri un tercer perit en cás de no haber conseguit avinensa. Vet aquí que ara los propietaris de las terras que ha de pendrer la carretera, no gosan á plantarhi res de valúa, porque com saben que la valoració es feta per lo que hi havia al dia que la feren, no se 'ls donaria rés per lo que anyadissin posteriorment.

...

Algúns colliters de vins d' esta Vila 'ns han preguntat ab quin dret algunas personas venen á ram vi que no es de la seva collita, vi que vé de fora.

Nosaltres contestem, que, si 'ls aytals ténen matrícula de comerciants al detall, ab lo dret que 'ls hi dona la matrícula, y si no 'n ténen, ab cap dret.

Respecte á lo que 'ns han dit si podriam cridar l' atenció del Sr. Alcalde sobre aquest assumpto, no tenim cap inconvenient en ferho y fins en dirli que ocupantse d' éll faria un reconegut servey de justicia als colliters de la Vila y al públich que no es amant del vi forasté.

...

En Santa Coloma de Queralt segons se 'ns ha manifestat verbalment, un de aquestos dias passats se reproduhí al viu lo drama Passió y mort de N. S. J.

Uns quants noys de 10 á 12 anys donaren entenent á dos noyets menors de fer los papers de Jesús y de Judas y al primer després de despullarlo enterament lo assotaren sens compasió ab assots de argelaga sangrejantlo tot, després lo coronaren ab corona de esbarsers clavantlihi las punxas al cap. Lo pacient, ab una resignació que no té igual, no donaba ni un crit de dolor, porque los altres li deyan que nostre Senyor tampoch cridaba. Al que feya de Judas lo penjaren lligantlo pe 'l coll, mes com se resistí á deixar anar las mans de la sogra apesar de las prédicas dels altres que li deyan no ho feya bé y no volian despenjarlo, comensá á cridar horriblement fent que compareguessin gent á la golfa que era teatro

de la ocurrencia y lo despenjessin ja mitj ofegat. Allavors vejeren ab dolor al pobre Jesús cobert ab una camisa salpicada de sang é inflat tot éll per la pallissa rebuda y verí de las espinas, y lo portaren á sa casa en gravíssim estat.

Lo Judas habia escapat de la mort, lo Jesús hauria sigut probablement cruxificat, puig que se trobá la creu, claus nous y martells pera clavarlo y un bastó ab un ganivet al cap pera donarli la llansada, y si de prompte escapá de la mort, es probable la trobi de resultas del mal rebut.

Apesar de que la relació té totas las apariencias de veritat, ens repugna tant veurer lo crim en l' ignoscéncia que no 'ns atrevim á donarla per certa.

RELIGIOSA.

Parroquial de Sant Joan Batista.

Avuy á las 7 de la tarde continuarán los ejercicios del Mes de Maria.

Dillums, Dimars y Dimecres á las 8 matí tindrà lloch la professó de Rogativas, visitant las esglesias de costum.

Lo dia 25 festivitad de l' Ascensió de Nostre Sr. Jesucrist, despres dels sagrats oficis de 12 á 1, se cantarà ab la solemnitat de costum y ab exposició de S. D. M. la Hora Nona. A las 6 de la tarde professó pera guanyar lo Sant Jubileo concedit per la Santitat de N. S. Pare lo Papa Lleó XIII. Acabada aquesta seguirán los ejercicios del Mes de Maria.

..

Parroquia de Nostra Senyora del Càrme.

Avuy, quart Diumenge de mes, l' «Associació de Maria Ynnaculada y Santa Teresa de Jesús» celebrará la funció d' estatut. A las 8 matí Comunió general ab plática preparatoria. A las 9 y mitja la Missa major ab plática parroquial. A las 4 de la tarde, després d' exposició, lo cor de l' Associació cantarà ab acompanyament d' armonium lo Trisagí Seráfich. Exercicis del Mes de Maria, cántichs á la Verge y reserva.

Per la nit se rifará l' escaparate é imatge de Santa Teresa de Jesús.

LO MILLOR AMICH.

Tinch un amich, Deu me valga,
que com ell ne corren pochs,
patient, dócil, sempre amable,
modest, franch y generós.

Si las penas me trasbalsan
y omplan l' ánima de dol,
ell fa neixe l' esperansa
altra volta en lo meu cor.

Quant la pensa 'l corch del dupte
me rosega perfidiós,
ell dissipa mas tenebras
com la boira 'l raig del sol.

A tot' hora que 'l demane
per mi sempre está dispost,
y 'ls consells que solicito
me dona sempre ab amor.

Per mes que á voltas estiga
molt de temps sens dirli un mot,
ni 'm rebutja quant lo cerco
ni m' es ingrat, ni orgullós.

¡Oh, amich meu! per mes que sigas
modest ocultant ton nom
y l' amistat que avuy canto
la prodiguis á tothom;

per mes que ab indiferencia
pagui sempre tos favors
l' humanitat de qui 't mostras
serne amich y defensor;

permetem que avuy te canti
y que diga ab convicció
que d' amichs vers com.... lo llibre
no 'n corran avuy pel mon.

JAUME RAMON VIDALES.

EXCURSIÓ PARTICULAR

Á VALLS, SANTAS CREUS, POBLET Y TARRAGONA,

los dias 3, 4, 5 y 6 de Febrer de 1881.

Lo dia 3 de Febrer á las 5 del matí partiren pera Tarragona y Valls, los Srs. Masriera, Casades (Pelegrí) y Terrats, de la Directiva de la Associació, á la qual anavan á representar en lo certámen literari que devia tenir lloch á Valls y pera lo qual havia la Junta sigut galanament invitada. Hi assistí també lo senyor D. Cárles Torruella.

A tres quarts de vuyt arribaren á Tarragona y fet ab llestesa lo cambi d' Estació, surtiren pera la de La Plana ab lo tren de Lleyda á las 9 y 5 minuts arribant á La Plana á dos quarts de 11. Res consignan de las poblacions del trajecte recorregut per lo ferro-carril per esser suficientment conegudas de l' Associació y no exigirlo, per altra part, l' índole del extracte d' aquesta excursió. Mes dehuen fer especial menció, per lo bon aspecte que ofereix, del poble de Alcover.

Es una població que sens tenir res de bonica, atrau, respirant etat mitjana per tots sos costats; es població antiga y conta encara ab una petita iglesieta, nomenada la *mezquita*, que recorda la dominació dels alarbs. Surtint del plá comensa lo terreno á ferse accidentat y á pujar la via fent giragonsas. A dos quarts de 11 arribaren á La Plana, y anaren á peu fins á Picamoixons al objecte de contemplar lo magnífich pont de la Rotxela. Aquest pont es molt bonich y esbelt y ab molta veritat se n' ha dit cinta que uneix á dos montanyas. Te mes de 100 metres de llarch y uns 80 d' altura, sota del qual passa 'l riu Francolí.

Pujats á la tartana, ben prompte arribaren á Valls. Es població important, cap de partit. Te alguns bons edificis, casa Consistorial, un regular hospital, teatre, severa iglesia parroquial que consta de una alta nau.

Valls te dos convents y escolas públicas y particulars, aixis com també bons cassinos. Sos carrers son costaruts, essent lo

millor lo de la Cort. Es además població eminentment agrícola y fabril. Los encontorns per la fertilitat de son camp son un verdader jardí.

La familia del Sr. Roca Sans, Director de LA PATRIA CATALANA, y á qui Valls deu lo que s' hagi celebrat lo primer certámen catalanista, y avuy nostre consoci delegat, volgué tenirlos per hostes, lo que ab gust acceptaren. Dita familia los obsequiá moltíssim y desde aquí, en nom de la Associació, li envian mil mercés.

Sumament concisos han d' esser al ressenyar las festas de Valls. Sapigut es lo vot que motivá tals festas desde lo segle passat. Los excursionistas no vegeren la dels dias 1 y 2. Lo dia 3, (lo de sa arribada) la festa fou mes cívica que religiosa. Desde 'l balcó de la casa de la Vila, presenciaren lo confús moviment produhit per los balls de la *Moxiganga* de la *Candela*, *Serrallonga*, *dels Vells* y altres. Cuadro tan animat no 's veu tan fàcilment en festas d' aquesta classe. Las duas collas dels castellers (xiquets de Valls) s' esmeraren en presentar á la vista dels forasters lo millor y mes atrevit de son repertori. Es d' admirar la afició que té la Vila y sos encontorns á aquest espectacle, que qui sab ahont deu remontar son orígen, essent de notar lo tecnicisme ab que ells s' entenen pera designar la classe del castell que van á formar. Mentres s' aixecan los castells las grallas tocan una música especial y típica que 's suposa, ó al menys no se sab, que may s' hagi cambiat.

A las 4 de la tarde tingué lloch lo Certámen literari, organiat per la redacció de LA PATRIA CATALANA y se celebrá en lo teatre, que estaba atestat y sumament adornat. En lloch de distinció prenguerem asiento, entre 'ls representants de diferentas corporacions.

Obtingué premi en aquest Certámen nostre consoci lo Sr. Masriera.

A la nit lo *Cassino Catalá* invitá als poetas y escriptors á una vetllada literaria á la que també concorregueren, essent després obsequiats ab un espléndit *lunch*.

(Acabaré.)